

Bij Marcus 8 : 22 – 26

Begrijpen jullie het dan nog niet, ontbreekt het jullie aan inzicht? Dat waren de verwijten die vorige week aan de leerlingen van Jezus werden gemaakt.

Ze trokken met Jezus rond door het land. Ze hebben op een gegeven moment geen brood genoeg bij zich en blijven daar maar over doorzeuren. Jezus ontploft bijna: Waarom praten jullie erover dat je geen brood hebt? Begrijpen jullie het dan nog niet, en ontbreekt het jullie aan inzicht? Jullie hebben ogen, maar zien niet? Jullie lijken wel blind! Weten jullie dan niet meer hoeveel manden brood jullie hebben opgehaald toen ik vijf broden brak voor vijfduizend mensen, voor heel Israël? 'Twaalf.' En toen ik zeven broden brak voor vierduizend mensen uit alle windstreken van de aarde? 'Zeven'. Begrijpen jullie het dan nog niet?' Dat als er in deze wereld samen wordt gedeeld, er genoeg is voor iedereen. Dat je dan niet hoeft te blijven zeuren 'we hebben geen brood'. Blind zijn jullie.

Jezus was zijn verkondiging begonnen met een kernachtige formulering: 'De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.'

Het Koninkrijk, of, met woorden van Zacharia, de stad van de vrede, waar ouden van dagen, de ellende van de ballingschap voorbij, de heerschappij van God zien, dat is dichtbij, het is voorhanden: die wereld waar de kinderen spelen, vrij en blij, en er brood zal zijn voor iedereen.

Het Koninkrijk, die stad, die is nabij in ieder geval in deze messiaanse mens, Jezus. Hij heeft werkelijk met een nieuwe wereldorde een begin gemaakt. En Markus vertelt van allerlei tekenen die duiden op de zichtbaarheid van die wereldorde, Gods Andere Werkelijkheid: mensen die ergens kapot van zijn, worden heel gemaakt.

Mensen die in de greep van kwade machten zijn, worden daarvan vrijgemaakt.

De economie van het Koninkrijk wordt gepredikt: een economie van samen delen in plaats van een economie van het grote graaien en de dikke bonussen.

Maar het is soms om wanhopig van te worden: de tekenen worden niet verstaan. Zelfs Jezus' eigen leerlingen begrijpen er soms niets van. Blind zijn zij.

Maar juist daar, naast die blinden, daar loopt Jezus mee, zoals Hij op die Paasdag meeloopt met die verblinde Emmaüsgangers, met Jeruzalem in de rug, die hem ook niet herkennen, totdat hun ogen open gaan en ze het zien aan dat teken uit de hemel: het delen van het brood.

Zoveel zoekende mensen, die als blinden Jezus niet herkennen. En daarom gaat Jezus rond - geeft zichzelf, al zijn tijd, al zijn energie, geeft zich geheel en al, met lichaam en ziel, om al die ogen te openen voor de tekenen van Gods aanwezigheid in de wereld.

Jezus en zijn leerlingen, zij kwamen in Bethsaïda. Er werd een blinde bij hem gebracht, en men smeekte hem om de man aan te raken.

Blijkbaar zijn zij mensen met visie, die wat in Jezus zien, die zich evenzeer het lot van de blinden aantrekken en inzien dat een mens geraakt moet worden door Jezus, willen hem de schellen van de ogen afvallen.

Jezus pakt de hand van de blinde en leidt hem weg, buiten het dorp.
Het moet geen publiek spektakel worden op het marktplein.
De wonderen zijn de wereld nog niet uit, niets is te wonderlijk in Gods ogen.
Maar alle dingen zijn mogelijk voor wie gelóóft: eerst

geloven, dan zien.
Je moet eerst fiducia/geloof/vertrouwen in Hem hebben en dan ga je het zien, inzien.
Dan ga je Hem zien. En Zijn weg.

Jezus spuwt de blinde in Zijn ogen, speeksel als iets lijfelijks, iets intiems, van Hemzelf. En Hij legt Hem de handen op. Een lijfelijke aanraking. Voelbare aanwezigheid. Zegenende handen.
En Hij vraagt hem: zie je iets?
Ik zie de mensen, als bomen. Het is vaag allemaal.
Ja, leren zien gaat niet in één keer, de wereld leren zien met nieuwe ogen dat kost tijd, dat is een proces, misschien wel je leven lang.
Goed zien, goed kijken, dat moet je leren.
Daarvoor komen wij toch bij elkaar? Om dat te leren, wat er te zien is als Jezus je ogen heeft geopend, zodat je leert zien waar Jezus oog voor heeft: niet voor wie het eerst, het grootst is, op de ereplaats en met de grootste bonus, maar wie kwetsbaar is, niet gezien wordt.

Je kunt op verschillende manieren naar dingen kijken, naar elkaar.
Hoe je kijkt, en wat je ziet, hangt niet alleen van je gezichtsvermogen af.
Wie je bent, hoe je bent opgevoed, je omstandigheden nu,

ervaringen goed of minder goed, en nog veel meer, bepalen allemaal mee hoe je naar dingen, naar het leven, naar andere mensen kijkt.

Als je in een crisis zit door ziekte, overlijden, depressie verandert en kleurt dat je blik op de wereld.

Je ziet niet meer het goede, het mooie, alleen nog het donkere.

Een roze of juist een donkere bril door je situatie en omstandigheden, kleurt je kijk op het leven, of je optimistische of pessimistisch bent.

Vooroordelen bepalen onze kijk op mensen, bevolkingsgroepen.

Gekwetstheid, boosheid kan je verblinden.

Wat je vanuit je verleden, vanuit je opvoeding wel of niet hebt meegekregen, kan mee bepalen hoe je nu naar andere mensen kijkt, naar kerk en geloof.

Dit gedeelte, en eigenlijk alle evangelieverhalen, laten ons naar Jezus kijken, laten ons zien wie Jezus is.

Om van daaruit, door de ogen van Jezus, naar God, naar het leven en naar elkaar te leren zien.

En dat gaat niet zomaar, dat blijkt uit de verhalen van deze weken.

Het draait hier in het evangelie van Marcus steeds om de vraag wie Jezus is.

Vorige week hebben we gehoord dat de leerlingen, ondanks de wonderlijke broodvermenigvuldiging, Jezus nog steeds niet kunnen zien als het brood des levens.

En hierna zal de vraag van Jezus klinken: wie zeggen de mensen, wie zeggen jullie dat ik ben?

En dan volgen er heel verschillende antwoorden

En nu de genezing van de blinde man.

Het is goed om te bedenken dat het in de bijbel, als het gaat over blind zijn, nooit alleen gaat over letterlijk niet kunnen

zien door een slecht gezichtsvermogen.

Blindheid gaat in de Bijbel ook altijd over verblind zijn, nog niet kunnen zien, geen inzicht, geen geloofsinzicht en daardoor geen uitzicht hebben.

De blinde man wordt door Jezus genezen van zijn blindheid, waarbij Jezus twee keer de handen op zijn ogen legt.

Het is geen mislukte genezing maar dat deze genezing in twee stappen gebeurt, dat heeft alles te maken met de verhalen die hiervoor en hierna in Marcus staan.

Deze genezing is beeld voor iets anders, voor een ander zien. In de verhalen hiervoor is steeds de vraag of de leerlingen zien wie Jezus is. De leerlingen zien nog steeds niet goed wie hij precies is, zoals de man uit het genezingsverhaal eerst mensen als bomen ziet en daarna pas een scherp beeld krijgt.

Je zou kunnen zeggen dat het met de blinde man net zoals gaat als bij de discipelen.

Ze zien wel, maar begrijpen niet wat ze zien.

Geloven, leren zien met de ogen van het geloof, heeft tijd nodig.

En misschien moeten we wel zeggen dat het antwoord op de vraag wie Jezus is, ten diepste, dat dat altijd iets van een geheim zal blijven, dat ook wij dat nooit helemaal zullen kunnen doorgronden.

De vraag wie Jezus is, wie Jezus voor ons persoonlijk is, dat zijn toch vragen waarop we niet zomaar een kant en klaar antwoord hebben. Al heeft de kerk dat misschien wel eeuwenlang graag zo willen leren.

Het zijn vragen waar je je hele leven mee bezig kunt zijn, waar je de tijd voor moet nemen, en soms ook inspanning

voor moet leveren, en wat je, denk ik, niet alleen kunt, maar waarvoor je steeds in gesprek moet zijn met de Bijbel, met jezelf, met elkaar.

Om steeds weer en steeds meer, net als de blinde,

aangeraakt te worden door Jezus en steeds meer te gaan zien wie Jezus, wie God voor ons is.

En hoe je van daaruit in het leven staat, en naar de wereld en de mensen om je heen kijkt.

In de hoop dat langzaam, steeds meer je ogen geopend worden, voor de weg, het licht en de toekomst van God.

En we daarmee ook steeds meer elkaar gaan zien, als naaste, een mens zoals jij.

We mogen blijven hopen op een inzicht dat langzaam kan groeien, als we ons laten aanraken door het voorbeeld van Jezus.

Zo gaat de symbolische betekenis van dit verhaal een laag dieper. Inzicht in Gods toekomst is niet makkelijk.

Werkelijk inzicht in de weg naar Gods Koninkrijk is niet eenvoudig.

En zal dat dan ook niet de kern van dit verhaal kunnen zijn?

De oproep om kritisch te blijven kijken, onze ogen open te houden voor medemenselijkheid.

En ja, Gods koninkrijk lijkt dan voor ons misschien vaak schimmig of ver weg, maar dat is toch wel het perspectief dat wij voor ogen willen houden?

Om in het beeld van vanmorgen te blijven: achter die bewegende bomen doemt misschien iets op. Het vergt veel verbeeldingskracht en geduld om achter die bomen te kijken. Achter de zichtbare werkelijkheid zit vaak nog een andere laag. Het verhaal daagt ons uit tot een andere manier van kijken dan alleen met onze ogen.

Om helder zicht op Gods weg te krijgen, moeten we kijken

met ons hart. Kijken met vertrouwen. Kijken naar wat op dit moment misschien nog niet zichtbaar is.
Kijken met de ogen van de hoop, gericht op Gods licht voor onze ogen.

En wat is er te zien? Wie goed kijkt ziet tekenen van het Koninkrijk. En niet alleen maar zorgen om de toekomst van onze wereld, ons land, onze gemeente.

Geen schokkende wonderen. Maar wel verwondering dat in onze harde wereld mensen toch worden geraakt door de woorden van Jezus in het evangelie, geraakt door de zegenende handen van de Heer, zo geraakt dat de ogen open gaan en mensen de werkelijkheid anders vorm gaan geven.

Dat de wereld zo in Gods licht kom te staan.

Gereformeerde Kerk

Loosdrecht

Hillegonda Ploeger